

تأثیر اشتباه‌های تایپی و غلط‌های املایی بر قرارداد اعتبار اسنادی

مرتضی شهبازی نیا*
فاطمه الهلویی زارع**

تاریخ تأیید: ۸۷/۱/۲۶

تاریخ دریافت: ۸۷/۱۰/۱۹

۱۵۷

حقوق اسلامی / سال ششم / شماره ۲۱ / تابستان ۱۳۸۸

چکیده

در میان روش‌های گوناگون پرداخت، اعتبار اسنادی به‌عنوان روش پرداختی ایمن و مطمئن به‌طور گسترده استفاده می‌شود. با وجود جذابیت‌های این روش پرداخت، تاجران بین‌المللی با انتخاب اعتبار اسنادی بسیار دچار مشکل شده‌اند. این مشکل در مواجهه با معیار انطباق اسناد تقاضاشده به‌وسیله بانک‌ها، آشکارتر می‌شود که به نوبه خود، خطر عدم پرداخت قیمت کالاها و خدمات ارائه‌شده را افزایش می‌دهد و می‌تواند تأثیرهای عمیقی در قراردادهای تجاری بین‌المللی داشته باشد. براساس یک نظرسنجی جهانی بیش از هفتاد درصد اسناد ارائه‌شده به بانک‌ها تحت عملیات اعتبار اسنادی در نخستین مرحله ارائه اسناد، مورد پذیرش بانک قرار نمی‌گیرد. این موضوع بیانگر آن است که قواعد حاکم بر چگونگی اعمال اصل انطباق دقیق اسناد، به اندازه کافی روشن نیست. به همین دلیل در این مقاله تلاش می‌شود تفسیرهای متناقض اصل انطباق دقیق اسناد به‌گونه‌ای تحلیل شود تا کارایی اعتبارات اسنادی افزایش یابد. این بررسی همه طرف‌های درگیر در عملیات اعتبار اسنادی را شامل می‌شود و به‌طور ویژه به مسئله غلط‌های املایی و اشتباهات تایپی در اسناد ارائه‌شده می‌پردازد.

واژگان کلیدی: اعتبار اسنادی، اصل انطباق دقیق اسناد، غلط املایی، اشتباه تایپی.

* استادیار دانشکده علوم انسانی (shahbazinia@modares.ac.ir).

** دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی (zare_mba@yahoo.com).

مقدمه

یکی از مسائل مهم در هر قرارداد از جمله قراردادهای بین‌المللی، روش پرداخت قیمت کالا است. نگرانی طرفین از پرداخت قیمت کالا در معاملات بین‌المللی، باعث پیدایش روش‌های متعدد و متنوعی برای پرداخت شده است که پرداخت قیمت کالا از پیش، پرداخت براساس حساب مفتوح، پرداخت به روش وصولی و اعتبار اسنادی از متداول‌ترین آنهاست که هر یک دارای مزایا و معایبی‌اند. از میان روش‌های پرداخت، اعتبار اسنادی به دلیل ویژگی‌های خاص خود مانند اصل استقلال اعتبار اسنادی و اصل انطباق دقیق اسناد، به‌عنوان یکی از روش‌های بسیار معمول و متعارف در دادوستد بین‌المللی محسوب می‌شود (ژولرمو، ۱۳۷۹: ۳۲) و مشکلات خریدار و فروشنده را به حداقل رسانده است. اعتبار اسنادی را می‌توان به‌عنوان قراردادی این‌گونه تعریف کرد: «به‌موجب آن، واردکننده (صاحب حساب، متقاضی اعتبار) به بانک (گشاینده اعتبار) دستور می‌دهد ثمن را به صادرکننده (ذی‌نفع) بپردازد. بانک گشاینده اعتبار به‌محض ارائه اسناد مقرر، مستقیماً یا به‌واسطه دیگری (بانک معرفی شده) که در کشور صادرکننده واقع است، ثمن را به صادرکننده می‌پردازد» (تی. لاریا، ۱۳۸۵: ۱۶۵-۱۶۶).

در این روش پرداخت، بدین‌گونه عمل می‌شود که پس از موافقت طرفین معامله به پرداخت مابه‌ازای قراردادی از راه اعتبار اسنادی، خریدار از بانکی که معمولاً در محل اقامت وی واقع است، تقاضای گشایش اعتبار به نفع فروشنده می‌کند و در صورت موافقت بانک مذکور با تقاضای گشایش، اعتبار را منطبق با دستورات متقاضی باز می‌کند و آن را رأساً یا به‌وسیله نماینده خود به فروشنده ابلاغ می‌کند و چنانچه ذی‌نفع، اسناد مقرر شده در اعتبار را قبل از انقضای مهلت به بانک گشاینده و یا بانک تعیین شده ارائه دهد، بانک، اسناد ارائه شده را بررسی و در صورت مطابقت ظاهری اسناد با شروط اعتبار، وجه را به ذی‌نفع پرداخت می‌کند یا تعهد پرداخت مدت‌دار را قبول خواهد کرد. در این روش پرداخت، متعهد اصلی بانک است که در اجرای تعهدات خود باید بسیار دقیق عمل کند و وجه اعتبار را در مقابل اسناد به‌ظاهر منطبق با شروط اعتبار، پرداخت

کند. پرداخت در مقابل اسناد به ظاهر منطبق، در حقوق اعتبارات اسنادی با عنوان «اصل انطباق دقیق اسناد» شناخته شده است.

اصل انطباق دقیق اسناد اصلی، حقوقی است که براساس آن بانک به رد اسناد مغایر با شرایط اعتبار مجاز است. در روابط ناشی از اعتبار اسنادی، بانک ابلاغ‌کننده، نماینده بانک گشاینده اعتبار و بانک گشاینده، نماینده ویژه خریدار است و مسئولیت نهایی پرداخت وجه بر عهده خریدار است. چنانچه هریک از نمایندگان از حدود اختیارات خود تجاوز کنند، اصیل می‌تواند اقدامات وی را رد کند و ریسک تجاری معامله با نماینده است (کلایو.ا.م، ۱۳۷۸: ۶۱۶)؛ بنابراین بانک در تطبیق اسناد ارائه‌شده با شرایط اعتبار، باید نهایت دقت را داشته باشد. اگر اسناد ارائه‌شده از سوی ذی‌نفع برحسب ظاهر با شروط اعتبار مطابق باشد، بانک نمی‌تواند از پذیرش آن خودداری کند یا فراتر از ظاهر اسناد، ادعایی را مطرح کند و تفسیر خود را جایگزین شرایط اعتبار سازد (Matson, 1973: 42). چنانچه اسناد برحسب ظاهر مطابق با شروط اعتبار نباشد - حتی اگر بانک مطلع باشد که ذی‌نفع تعهدات ناشی از قرارداد پایه را انجام داده یا اینکه اسناد ارائه‌شده از حیث ارزش برابر و یا بالاتر از اسناد مقرر در اعتبارنامه باشد - بانک باید از پذیرش اسناد خودداری کند (Odeke, 2005: 121).

معیار بررسی اسناد به وسیله بانک، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مقررات و رویه‌های متحدالشکل اعتبارات اسنادی در نشریه شماره ۶۰۰ (ucp 600)، در بیان معیار بررسی اسناد به وسیله بانک مقرر می‌دارد: «بانک باید اسناد ارائه‌شده را بررسی کرده، فقط براساس صورت ظاهر اسناد مشخص کند که آیا اسناد ارائه‌شده مطابق با شرایط اعتبار است یا خیر». مفهوم «صورت ظاهر اسناد» (appear on their face) این است که تعهد بانک فقط به بررسی عبارات مندرج در پشت و روی سند ارائه‌شده محدود است، نه واقعیت‌هایی که عبارت‌های مزبور بیانگر آن است (Del Bustor, 1993: 39). در اعتبارات اسنادی الکترونیک، «صورت ظاهر اسناد» به این معنا نیست که فقط اطلاعاتی که بر روی صفحه نمایشگر ظاهر است، مورد بررسی قرار گیرد؛ زیرا فرمت یک برنامه کامپیوتری که برای نمایش اسناد الکترونیک به کار می‌رود، ممکن است فقط اطلاعات مشخصی را که برای نمایش آن برنامه‌ریزی شده است به نمایش گذارد و اطلاعات

دیگر بنا به دلایلی نیازمند بررسی باشد (Byrne, 2002: 105). در ویرایش سال ۲۰۰۷ ucp، معیار «دقت متعارف»، از ضوابط بررسی اسناد حذف شد، ولی مسئولیت‌های مفروض بانک، مانع از آن شده است که بانک در بررسی‌های خود دقت متعارف و معقولی را به کار نبرد. در هر صورت، متقاضی با قدرت چانه‌زنی بالا می‌تواند به‌صراحت این قید را به معیار بررسی اسناد در اعتبار گشایش یافته بر مبنای ucp اضافه کند (Wood, 2008: 121).

تکلیف بانک در بررسی اسناد با «دقت متعارف»، به معنای کشف همه مغایرت‌های موجود در اسناد نیست. اگر در جریان بررسی دقیق اسناد، بانک عرفاً تطبیق اسناد با شرایط اعتبار را احراز کند و نسبت به پرداخت وجه اعتبار اقدام کند و متعاقباً معقول بودن اسناد یا عدم تطبیق مندرجات آنها با کالای موضوع اعتبار آشکار شود، هیچ‌گونه مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود و متقاضی اعتبار به بازپرداخت وجه پرداختی به بانک مکلف است؛ مگر اینکه متقاضی اثبات کند که تباین ظاهری یا جعلی بودن اسناد با هر بررسی دقیق متعارفی قابل کشف بوده است (Raymond and others, 2001: 143). بدین ترتیب تکلیف اصلی بانک در اعتبار اسنادی، پرداخت وجه اعتبار در مقابل اسناد به‌ظاهر منطبق است. البته در برخی موارد، تشخیص مغایرت یا مطابقت اسناد ارائه‌شده با شروط اعتبار، آسان نیست و ممکن است باعث اختلاف اشخاص درگیر در عملیات اعتبار شود؛ به‌عنوان مثال، ممکن است بانک تأییدکننده، اسناد را از هر جهت با شروط اعتبار منطبق دانسته، بر مبنای آن وجه اعتبار را پرداخت کند، ولی بانک گشاینده و یا متقاضی، مدعی عدم انطباق باشد و از بازپرداخت وجه اعتبار امتناع ورزد و یا اینکه تشخیص بانک درباره مغایرت‌های موجود در اسناد، از طرف ذی‌نفع مورد پذیرش قرار نگیرد.

یکی از مسائلی که تشخیص مطابقت اسناد را مشکل می‌کند، وجود اشتباهات تایپی یا غلط‌های املائی (typing errors or misspelling) در اسناد ارائه‌شده از سوی ذی‌نفع است. در معاملات منعقد بر مبنای اعتبار اسنادی، خریدار از بانک خود تقاضای گشایش اعتبار به نفع فروشنده می‌کند. سپس بانک بر مبنای تقاضای متقاضی و با

رعایت مقررات قانونی، اعتبار اسنادی را می‌گشاید. با توجه به دخالت فاکتورهای انسانی در جریان گشایش اعتبار، امکان وقوع اشتباهات تاپی و غلط‌های املائی منتفی نیست. علاوه بر این، تحقق اشتباه در اسنادی که از سوی ذی‌نفع یا شخص ثالث برای دریافت وجه اعتبار صادر می‌شود، غیرممکن نیست. نکته قابل توجه اینکه اگر اشتباهات مذکور در اسنادی که ارائه آن برای دریافت وجه اعتبار ضروری است واقع شود، ممکن است اصل استحقاق ذی‌نفع را برای دریافت وجه اعتبار، تحت تأثیر قرار دهد (Chan, 1999: 61).

بانک‌ها در مقابل اسناد دارای غلط‌های املائی و یا اشتباه‌های تاپی، رویه واحدی را در پرداخت یا عدم پرداخت وجه اعتبار به کار نگرفته‌اند؛ یعنی در برخی موارد با وجود مغایرت ظاهری اسناد، بانک نسبت به پرداخت اقدام می‌کند و در برخی موارد از پرداخت امتناع می‌ورزد. امتناع بانک از پرداخت وجه اعتبار اسنادی، به دلیل وجود غلط‌های املائی و اشتباه‌های تاپی در اسناد ارائه شده از سوی ذی‌نفع یا عدم امتناع آن، باعث طرح دعاوی متعددی علیه بانک‌های مسئول پرداخت، شده است. محاکم رسیدگی به این دعاوی، رویه واحدی در این باره اعمال نکرده‌اند؛ به گونه‌ای که بعضی از آنها این‌گونه اشتباه‌ها را توجیهی منطقی و قانونی برای رد اسناد تلقی می‌کنند و برخی دیگر عقیده‌ای مخالف دارند و غلط‌های املائی و تاپی را مغایرت در اسناد نمی‌دانند و بانک را به پرداخت وجه اعتبار مکلف یا مجاز می‌دانند.

در این مقاله سعی بر آن است مشخص شود آیا اشتباه‌های تاپی یا غلط‌های املائی موجود در اسناد ارائه شده از سوی ذی‌نفع، مغایرت در اسناد تلقی می‌شود یا خیر؟ به دلیل فقدان رویه واحد در این باره، برای ارائه معیار مناسب و مطلوب در تشخیص این امر، به بررسی آرای مختلف صادر شده از سوی محاکم قضایی می‌پردازیم.

۱. آرای که غلط‌های املائی را مغایرت در اسناد تلقی کرده‌اند

در دعاوی طرح شده از سوی افراد دخیل در اعتبار اسنادی، در برخی موارد، محاکم، غلط‌های املائی موجود در اسناد را مغایرت تلقی کرده‌اند و بانک را در امتناع از پرداخت، محق دانسته‌اند.

در این بخش به بررسی چند دعوی که در آن غلط‌های املائی یا اشتباهات تایپی باعث مغایرت اسناد شده‌اند، می‌پردازیم:

۱-۱. دعوی علیه Irving Trust co

ذی‌نفع در این دعوی به دلیل امتناع بانک تأییدکننده از پرداخت وجه اعتبار، علیه وی اقامه دعوی می‌کند. در اعتبار اسنادی، ارائه بارنامه صادرشده به نام Mohammad Sofan (متقاضی) برای دریافت وجه اعتبار ضروری است، ولی بارنامه ارائه شده از سوی ذی‌نفع، به نام Mohammad Soran صادر شده است و بانک تأییدکننده به علت مغایرت مذکور، از پرداخت وجه اعتبار امتناع می‌ورزد (6: Beyene v. Irving Trust Co. 1985).

در این دعوی، دادگاه غلط املائی مندرج در اسناد را مغایرتی می‌داند که بانک تأییدکننده را در امتناع از پرداخت وجه اعتبار، مجاز می‌سازد؛ زیرا انطباق لفظ به لفظ (literal compliance) اسناد ارائه شده با شرایط اعتبار، اصلی اساسی است و بانک به پرداخت وجه اعتبار در مقابل اسناد مغایر متعهد نیست. دادگاه تصمیم خود را در این مورد، به دو دلیل مستند می‌کند:

۱. در این پرونده، غلط املائی و اشتباه در نام معین شده، اشتباهی آشکار و مشخص مانند اشتباه در نام Smithh به جای Smith نیست که باعث مغایرت اسناد نشود؛ بنابراین ذی‌نفع نمی‌تواند مدعی شود که در خاورمیانه اشتباه در نام خانوادگی soran به جای sofان یک غلط املائی سهوی و اشتباهی آشکار و روشن است.

۲. در این پرونده نام Sofan، نامی بی‌ارتباط و بی‌اهمیت در اعتبار اسنادی نیست. soran کسی است که حمل‌کننده باید اعلامیه رسید کالا را به وی ابلاغ کند؛ بنابراین غلط املائی در این نام می‌تواند منجر به خطر عدم دریافت کالا به وسیله متقاضی شود و در صورتی که بانک تأییدکننده براساس چنین اسنادی، پرداختی انجام دهد، امتناع متقاضی از پوشش وجه پرداختی براساس اعتبار اسنادی، موجه و قانونی است (Ibid: 6-7).

۱-۲. دعوی Bank of cochin Ltd علیه Manufacturers Hanover Trust co

بانک گشاینده اعتبار، در این دعوی به دلیل پرداخت وجه اعتبار در مقابل اسناد به ظاهر

مغایر، علیه بانک تأییدکننده، اقامه دعوی می‌کند. یکی از مغایرت‌ها این است که بانک تأییدکننده، اسناد را به نفع St. Lucia. Enter prises معامله می‌کند، در حالی که اعتبار، به نفع St. Lucia Enter prises Ltd گشایش یافته است. مغایرت دیگر این است که شماره بیمه‌نامه پوششی ارائه شده از سوی ذی نفع، اشتباه است و به جای شماره ۴۲۹۷۱۱، شماره ۴۲۹۱ درج شده است (Beyene, 1985: 6).

دادگاه رسیدگی به این دعوی با پذیرش این مفهوم که «آیا غلط املائی بی‌اهمیت است یا خیر؟» حکم کرد اگرچه ظاهراً هیچ اختلافی بین St. Lucia Enter prises و St. Lucia Enter prises Ltd وجود ندارد، ولی با این اشتباه، نام شخصی که وجه اعتبار باید به وی پرداخت شود، مشخص نمی‌شود؛ بنابراین غلط املائی مذکور اشتباهی بی‌اهمیت نیست و این اختلاف در نام‌ها ممکن است نشان از قصد تقلب و جعل باشد. درباره اشتباه در شماره بیمه‌نامه پوششی، دادگاه تأکید می‌کند که ذی نفع می‌تواند به شرکت بیمه حمل و نقل اطلاع دهد و درخواست کند که شماره بیمه را اصلاح کنند. قصور از انجام چنین اقدامی، اشتباهی بی‌اهمیت نیست و ممکن است شرکت بیمه از پرداخت براساس چنین بیمه‌نامه‌ای امتناع ورزد (Ibid: 1541).

۱-۳. دعوی Bank of Newyourk علیه pasir Gudang Edible oils SND BHD

در این دعوی، بانک تأییدکننده پس از بررسی مدارک ارائه شده از سوی ذی نفع در روز انقضای اعتبار، به بانک ابلاغ‌کننده اعلام می‌دارد که به دلیل وجود مغایرت‌های متعدد در اسناد ارائه شده، وجه اعتبار را پرداخت نخواهد کرد. یکی از مغایرت‌هایی که مبنای استناد بانک تأییدکننده قرار می‌گیرد این است که برخلاف شرایط مندرج در اعتبار، در بارنامه به جای بندر Ilychevsk که در کشور اوکراین واقع است، اشتبهاً عبارت Ilychevsk تایپ شده است (pasir gudany edible oils SND BHD V. the bank F Newyork, 1999: 1536).

با امتناع بانک از پرداخت وجه اعتبار، ذی نفع علیه وی اقامه دعوی می‌کند و مدعی می‌شود اشتباه در املائی نام بندر مقصد نمی‌تواند امتناع بانک از پرداخت وجه اعتبار را توجیه کند؛ ضمن اینکه حتی در خود اعتبار هم نام بندر مقصد با دو املائی مختلف

«Ilychevsk» و «Ilychevsk» آمده است.

قاضی رسیدگی با در نظر گرفتن این معیار که «آیا غلط املائی بی‌اهمیت است یا خیر؟» حکم کرد که مغایرت‌های موجود میان اسناد ارائه‌شده و شرایط اعتبار در این پرونده، توجیهی قانونی برای امتناع از پرداخت وجه اعتبار است؛ زیرا دو مکان در اوکراین، یک مکان در جمهوری آذربایجان، یک مکان در قزاقستان و یک مکان هم در ازبکستان وجود دارد که نام همه آنها Ilychevsk است (همان نامی که در بارنامه ارائه‌شده توسط ذی‌نفع آمده است) و پذیرش اسناد ارائه‌شده این خطر را دارد که کالا به بندری غیر از بندر مورد نظر اعتبار اسنادی ارسال شود؛ بنابراین عدم پرداخت وجه اعتبار اسنادی از سوی بانک تأییدکننده، صحیح و موجه است و از بانک نمی‌توان انتظار داشت که از ظاهر اعتبار و مدارک ارائه‌شده بفهمد که منظور از این نام دقیقاً کدام بندر است (Ibid: 33).

در دعوی مورد بحث، استناد دادگاه مبنی بر اینکه به دلیل وجود پنج مکان جغرافیایی با املائی مندرج در اسناد ارائه‌شده از سوی ذی‌نفع، امکان تعیین دقیق بندر تخلیه وجود ندارد، ظاهراً درست به نظر می‌رسد، ولی باید توجه داشت که در متن اعتبار اسنادی صادره نیز مکان جغرافیایی مورد نظر با دو املائی متفاوت نوشته شده است و اگر ذی‌نفع بارنامه‌ای ارائه کند که نام بندر تخلیه با یکی از دو املائی مندرج در اعتبارنامه منطبق است، بانک تأییدکننده به‌سختی می‌تواند مدعی وجود مغایرت در اسناد شود. در این دعوی هرچند ادعای ذی‌نفع علیه بانک تأییدکننده مبنی بر امتناع ناروا از پرداخت، مردود اعلام می‌شود، ولی در صورت ادعای ذی‌نفع، بانک گشاینده به‌دلیل قصور در تعیین املائی صحیح بندر تخلیه، در برابر وی مسئول خواهد بود (Ibid: 34).

۲. آرایه‌ای که غلط‌های املائی را مغایرت تلقی نکرده‌اند

برخی از محاکم رسیدگی به دعاوی مربوط به اعتبار اسنادی، وجود غلط‌های املائی و اشتباهات تایپی را باعث مغایرت اسناد نمی‌دانند و بانک‌های پرداخت‌کننده را مجاز یا مکلف به پرداخت وجه اعتبار می‌دانند که در ادامه این بخش، به برخی از آنها اشاره می‌کنیم:

۲-۱. دعوی Hing yip Hing fat co Ltd علیه The Daiwa Bank Ltd (Fang, 2004: 32)

در این پرونده، ذی‌نفع برای دریافت وجه اعتبار باید برات‌های صادرشده به عهده Cheergoal Industries Limited را ارائه دهد، ولی برات‌ها به عهده Cheergoal Industrial Limited صادر شده است. بانک گشاینده اعتبار، اسناد را به دلیل مغایرت مذکور رد می‌کند و ذی‌نفع به استناد امتناع ناروا و غیرقانونی از پرداخت وجه اعتبار اسنادی، علیه بانک مذکور اقامه دعوی می‌کند.

دادگاه رسیدگی، استفاده از کلمه «Industrial» به جای کلمه «Industries» را اشتباه تایپی آشکار و روشن می‌داند، آن را مغایرتی نمی‌داند که بانک را به امتناع از پرداخت وجه اعتبار اسنادی مجاز سازد و در ادامه می‌افزاید که اصل انطباق دقیق اسناد تا آنجا توسعه نمی‌یابد که افتادن نقطه از حرف «i» یا افتادن خط افقی از حرف «t»، مغایرت در اسناد تلقی شود؛ زیرا چنین مواردی جزء اشتباهات تایپی بی‌اهمیتی‌اند که بانک نمی‌تواند به استناد آن از پرداخت وجه اعتبار امتناع ورزد (Hing yip Hing fod co Hd (V. The Daiwa Bank Ltd, 1991).

دادگاه در حکم صادرشده به چند نکته اشاره دارد:

۱. در جوامعی که زبان اول ۹۸ درصد مردم آنان انگلیسی نیست، اشتباهات املائی کوچک و بی‌اهمیت به راحتی اتفاق می‌افتد.
۲. نام اشتباه برای بانک گشاینده، دقیقاً شناخته شده است و کارمند وی با همان آدرس مندرج در اسناد ارائه‌شده از طرف ذی‌نفع - که با آدرس قیدشده در اعتبار یکی است - با متقاضی تماس گرفته و عدم قبول اسناد و صدور اعلامیه مغایرت را به وی اطلاع داده است و در واقع اشتباه در اسناد ارائه‌شده موجب گمراهی بانک نشده است.
۳. بانک گشاینده، این اشتباه را عیناً در اعلامیه مغایرت، تکرار کرده است.

۲-۲. دعوی E & Hpal علیه Broadway National Bank (Singh, 2006: 5)

در این دعوی، ذی‌نفع به دلیل امتناع بانک گشاینده از پرداخت وجه اعتبار اسنادی، علیه

وی اقامه دعوی می‌کند. یکی از مغایرت‌های مستند بانک گشاینده برای عدم پرداخت این است که ذی‌نفع در تقاضای پرداخت، به شماره ۱۵۴۷۴۲۴ به‌عنوان شماره اعتبار اشاره کرده است، در حالی که شماره صحیح اعتبار ۱۵۳۷۴۲۴ است.

دادگاه رسیدگی به این دعوی اظهار می‌کند که اشتباه در شماره اعتبار اسنادی باعث گمراهی بانک گشاینده اعتبار نشده است. به همین دلیل اشتباه تایپی یا غلط املائی موجود در شماره اعتبار اسنادی، اشتباه روشن و آشکار است و مغایرت در اسناد تلقی نمی‌شود.

مغایرت دیگر اینکه براساس شرایط اعتبار، ذی‌نفع باید طی یک اطلاعیه سی روزه به متقاضی اعلام می‌کرد که قصد دارد وجه اعتبار را وصول کند. بانک ادعا می‌کند که ذی‌نفع اطلاعیه مذکور را به کدپستی اشتباه ارسال کرده است. کدپستی مندرج در اطلاعیه ۱۰۰۰۱ بوده است، در حالی که کدپستی متقاضی ۱۰۰۱۰ است. ذی‌نفع در مقام دفاع، گواهی متصدی بازنشسته‌ای را - که ۳۶ سال سابقه خدمت در خدمات پستی ایالت متحده آمریکا را داشت - ارائه می‌کند. این گواهی تصدیق می‌کند که به‌رغم اشتباه در کدپستی، اطلاعیه به آدرس و نشانی صحیح تحویل داده شده است. همچنین، ذی‌نفع مدعی است پروسه تعیین کدپستی صحیح، باعث تأخیر اساسی در تحویل نامه نیست و احتمالاً فقط به یک روز تأخیر منجر خواهد شد. با وجود این، بانک اثبات می‌کند که اطلاعیه مذکور به دلیل اشتباه در کدپستی، هرگز به وسیله متقاضی دریافت نشده است (Ibid: 281).

دادگاه رسیدگی به دعوی، دلایل ذی‌نفع را متقاعدکننده می‌داند؛ زیرا بانک گشاینده اعتبار، هیچ دلیلی مبنی بر اینکه اطلاعیه به نشانی اشتباه ارسال شده است، ارائه نمی‌کند. دادگاه اضافه می‌کند چنانچه دریافت اطلاعیه به وسیله متقاضی، هدف طرفین باشد نه صرف ارسال به نشانی صحیح، طرفین باید این امر را به‌صراحت در شرایط اعتبار اسنادی درج کنند. در این دعوی اگرچه کدپستی در نامه ارسال شده به متقاضی، از حیث ظاهری با شرایط مندرج در اعتبار مغایر است، ولی این امر اشتباهی روشن و آشکار است که به عدم تحویل و تأخیر قابل توجه در تحویل نامه منجر نخواهد شد. در نتیجه این اشتباه که به هیچ‌وجه باعث گمراهی بانک نشده است،

مغایرت در اسناد تلقی نمی‌شود و بانک باید در برابر اسناد دارای چنین اشتباهی، وجه اعتبار را پرداخت کند (Ibid).

۲-۳. دعوی china Ever bright Bank علیه south korean Hyosung corp

در این دعوی، بانک گشاینده اعتبار، به دلیل وجود مغایرت در اسناد ارائه شده، از پرداخت وجه اعتبار امتناع می‌ورزد. مغایرت مبنای عدم پرداخت، وجود غلط املائی در کلمه BANK است که به اشتباه BNAK نوشته شده است. بدین ترتیب ذی‌نفع به دلیل امتناع ناروا از پرداخت وجه اعتبار اسنادی، علیه بانک گشاینده اعتبار، اقامه دعوی کرد. دادگاه رسیدگی براساس رویه‌های استاندارد بانکداری بین‌المللی، اشتباه تایپی را مغایرت در اسناد تلقی نمی‌کند و استفاده از نام BNAK به جای BANK را یک غلط املائی مشخص می‌داند که بانک نمی‌تواند به استناد آن از پرداخت وجه اعتبار امتناع ورزد.

نتیجه

در قرارداد اعتبار اسنادی، پس از توافق بانک و خریدار، بانک با رعایت الزامات قانونی و رویه‌های بانکی، اعتبار را منطبق با دستورات خریدار می‌گشاید. متعاقباً ذی‌نفع اسناد مقرر شده در شرایط اعتبار را برای دریافت وجه اعتبار اسنادی به بانک ارائه می‌دهد. تشخیص بانک درباره مطابقت یا مغایرت اسناد با شرایط اعتبار، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. کوچک‌ترین اشتباه بانک در این تشخیص، ممکن است اسباب مسئولیت وی را در مقابل متقاضی یا ذی‌نفع فراهم آورد. با توجه به اهمیت این امر، ممکن است بانک در برخی موارد در تشخیص مطابقت یا مغایرت اسناد دچار تردید شود. یکی از آن موارد وجود غلط املائی یا تایپی در اسناد ارائه شده از سوی ذی‌نفع است؛ بنابراین یکی از مسائلی که ممکن است مبنای مسئولیت بانک قرار گیرد، پرداخت یا امتناع بانک از پرداخت وجه اعتبار اسنادی در برابر اسناد دارای اشتباه تایپی یا غلط املائی است.

آرای بررسی شده در این مقاله بیانگر آن است که محاکم برای تشخیص این امر که آیا یک اشتباه تایپی یا غلط املائی، مغایرتی محسوب می‌شود که بانک را به پذیرش

اسناد و پرداخت وجه اعتبار اسنادی مجاز کند یا خیر، سه معیار را در نظر داشته‌اند: آیا مغایرت موجود در اسناد فقط یک اشتباه تایپی و یا غلط املائی آشکار و روشن است یا خیر؟

در دعوی Beyene که مورد بررسی قرار گرفت، ذکر نام «Mohammad soran» به جای «Mohammad sofan» یک اشتباه آشکار و روشن تلقی نشده است و به دلیل وجود مغایرت در اسناد ارائه شده، بانک به امتناع از پرداخت وجه اعتبار اسنادی مجاز دانسته شده است، ولی در دعوی Hing yip Hing استفاده کلمه غلط املائی «Industries» به جای «Industrial» یک اشتباه آشکار و مشخص دانسته شده است؛ در نتیجه، حکم الزام بانک به پرداخت وجه اعتبار اسنادی صادر شده است.

بنابراین در صورت وجود مغایرت در ظاهر اسناد ارائه شده، ابتدا بانک باید مشخص کند که آیا اشتباه موجود فقط غلط املائی و یا اشتباه تایپی آشکار و روشن است یا خیر؛ به عنوان مثال، چنانچه به جای نام «محمد» - به عنوان نام متقاضی - «محمدد» درج شود، می توان آن را اشتباه تایپی یا غلط املائی آشکار و مشخص دانست، ولی اگر به جای نام «محمد»، «محمود» درج شود، دیگر تحت عنوان غلط املائی آشکار قرار نمی‌گیرد و بانک باید به استناد مغایرت موجود در اسناد، از پرداخت امتناع ورزد؛ زیرا این دو، نام‌های متمایزی‌اند.

۲. آیا غلط‌های املائی یا تایپی درباره امور بی‌اهمیت و ناچیز است یا خیر؟ در دعوی Bank of cochin Ltd اشتباه در نام «st. Lucia Enter prise» به جای «st. Lucia Enter prise Ltd» اشتباهی بی‌اهمیت و ناچیز دانسته نشده است؛ زیرا با این اشتباه، شخصی که وجه اعتبار اسنادی باید به وی پرداخت شود، مشخص نیست. در نتیجه، بانک تأییدکننده به پرداخت در مقابل اسناد مغایر مجاز نبوده است، ولی در همین دعوی، اشتباه در شماره کدپستی نامه، یک اشتباه بی‌اهمیت و غیرمرتبط دانسته شده است؛ زیرا با وجود نشانی صحیح از متقاضی، نامه به نشانی صحیح ارسال شده است، پس بانک به امتناع از پرداخت وجه اعتبار اسنادی مجاز نیست.

۳. آیا اشتباه تایپی یا غلط املائی باعث گمراهی بانک بررسی‌کننده اسناد شده است یا خیر؟ به عنوان مثال، در دعاوی مورد بررسی، اشتباه در شماره اعتبار اسنادی و یا

کدپستی مندرج در اسناد، اشتباهی نبوده است که باعث گمراهی بانک شود، ولی اگر همین اشتباهات در اسناد ارائه شده به گونه‌ای باشد که بانک دچار گمراهی شود، می‌تواند از پرداخت وجه اعتبار اسنادی امتناع ورزد.

بنابراین سه معیار ارائه شده در آرای مورد بررسی، راهنمای مناسبی برای بانک‌های بررسی‌کننده اسناد محسوب می‌شوند و بانک‌ها با در نظر گرفتن آنها می‌توانند از مسئولیت‌های پرداخت یا امتناع از پرداخت وجه اعتبار براساس اسناد دارای اشتباه تایپی یا غلط املائی، مبرا شوند.

در مواردی نیز مغایرت در اسناد از دلایل رد محسوب نمی‌شود؛ برای نمونه، UCP مواردی را ذکر کرده است و وجود مغایرت را در آنها باعث رد اسناد ندانسته است؛ به‌عنوان مثال، نشانی ذی‌نفع و متقاضی اعتبار در هر یک از اسناد تصریح شده نیازی به همخوانی با آدرس‌های ذکر شده در شرایط اعتبار یا اسناد دیگر مقرر در اعتبار ندارد، ولی باید در همان کشور ذکر شده در شرایط اعتبار باشد. جزئیات تماس (نمابر، تلفن، آدرس پستی و مانند آن) که به‌عنوان بخشی از نشانی ذی‌نفع یا متقاضی ذکر می‌شوند، نادیده گرفته می‌شوند (UCP 600 art 14 (i))؛ بنابراین وجود غلط املائی یا اشتباه تایپی در آدرس متقاضی یا ذی‌نفع، فاکس، تلفن و... نمی‌تواند باعث مغایرت در اسناد تلقی شود. مقررات و رویه‌های متحدالشکل اعتبارات اسنادی به‌عنوان مقررات حاکم بر اعتبار اسنادی (ICC uniform customs and practice for documetary credits) درباره غلط‌های املائی و اشتباهات تایپی که ممکن است در اسناد ارائه شده از سوی ذی‌نفع وجود داشته باشد، قواعدی را پیش‌بینی نکرده است، ولی کمیسیون بانکداری بین‌المللی برای نخستین بار با تدوین «رویه‌های استاندارد بانکداری بین‌المللی برای بررسی اسناد تحت اعتبار اسنادی» (international banking practice for the examination of documents under documentary credits (ISBP)) به مسئله اشتباهات تایپی و غلط‌های املائی توجه کرد (Krazovska, 2008: 30). تجدیدنظر سال ۲۰۰۷ رویه‌های استاندارد نیز به این امر توجه داشته است و در این باره مقرر می‌دارد: «غلط‌های املائی و اشتباهات تایپی به شرط آنکه آسیبی به مفهوم کلمه یا جمله نرساند، مغایرت در اسناد محسوب نمی‌شود؛ برای مثال، در شرح کالا استفاده از «Mashine» به جای «Machine»،

«Fountain pen» به جای «Fountain pen» یا «Modle» به جای «Model» باعث مغایرت در اسناد نخواهد بود. گفتنی است چنانچه در شرح کالا به جای «model 123» از «model 321» استفاده شود، این نکته غلط املائی نیست و مغایرت محسوب می‌شود» (internatinal ... credits, 2003: 15, para 28).

اگرچه در هیچ‌یک از آرای بررسی‌شده به رویه‌های استاندارد بانکداری بین‌المللی اشاره نشده است، ولی این رویه‌ها راهنمای مناسبی هستند که در اختیار بانک‌ها قرار می‌گیرند تا بانک در مواجهه با غلط‌های املائی یا تایپی بتواند از معیار مندرج در آن استفاده کند. همچنین، این رویه‌ها مثال‌هایی را ارائه کرده‌اند که می‌تواند در موارد مشابه از سوی بانک‌ها مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

۱. تی. لاریا، ایمانوئل؛ «روش پرداخت ثمن در تجارت الکترونیک»، مترجم: ماشاءالله بنایاسری، مجله حقوقی، ش ۳۴، ۱۳۸۵.
 ۲. ژولرمو، جیمنز؛ شیوه‌های عملی صادرات - واردات، مترجم: محسن محبی و دیگران، چاپ اول، تهران: انتشارات کمیته ایرانی اتاق بازرگانی، ۱۳۷۹.
 ۳. کلایوم، اشمیتوف؛ حقوق تجارت بین‌الملل، مترجم: بهروز اخلاقی و دیگران، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت، ۱۳۷۸.
4. **Beyene v. Irving Trust co**; P 6 762F, 2d 4, (N.Y) 1985.
 5. *Byrne, James E*; "2001 Annual Survey of letter of credit law and practice", **ICC Pud. S. A**, No. 369, 2002.
 6. *Chan, Feliks W H*; "Documentary Compliance Under UCP: a Fault Finding Mission or a Mere Guessing Exercise?", **Law Lectures for Practitioners**, 1999, at http://sunzil.lib.hku.hk/hk_jo/viow/14/1400252.z_pdf, at 61.
 7. *Del Busto, Charles*; **USP 500 & 400 Compared an Article - by - Article detailed analysis of the new USP 500 compared with the UCP 400**; ICC publication, No 511, 1993.
 8. **E & Hpartners v. Broadway National Bank**; 39 F. Supp. 2d 275, S.D.N.Y, 1998.
 9. *Fung, King Tak*; "Leading court case on Letter of credit", **ICC publication**, No 658, 2004.
 10. **Hing rip Hing fat Co Ltd V. The Daiwa Bank Ltd**, 2 HKLR 35; High Court, 1991.

11. **ICC Uniform Customs and Practice for Documentary Credits**, ICC Publication, No 600, Art 14(a) Rev 2007.
12. **International Banking practice For the examination of documents under documentary credits**, Revision for USP 600; Icc publication, No 681 E, 2007.
13. **International Standard Banking Practice for the Examination of Document under documentary credits**, ICC publication, No 645, 2003.
14. *Krazovska, Danute*; "Impact of the Doctrine of strict compliance on the letter of credit transaction", Aarhus university, 2008.
15. *Mason, Antony W*; **Export, A Manual Of Instruction**, London: Business Book, 1973.
16. *Odeke, Ademun*; "Double Invoicing In International Trade: The Fraud and nullity Exceptions in letter of credit are the America Accord", **Denning Law Journal**, 2005.
17. **Pasir Gudang Edible oils SND BHD V. The Bank F New York**, Index No.603531.99 (NY Sup. Ct.1999), p. 1536.
18. **Pasir Gudang Edible oils SND BHD V. The Bank F New York**, Index No.603531/99 (NY Sup. Ct.1999).
19. *Raymond, Jack, Ali Malek. David*; Quest "Documentary Credits: The Law and Practice of Documentary Credits Including Standby Credits and Demand Guarantees" **Butterworth's**, 2007.
20. *Singh, Lachmi*; "Caveatemptor: Are Decisions more Favourable to the seller on matters relating to letter of credit?", **Nordic Journal of Commercial Law**, 2006.
21. *Wood, Jeffry S*; Drafting letter of credit: "Basic issues under Article 5of Uniform Commercial Code,Ucp and Isp98", **Banking law journal**, 2008.